

Kıskançlık boşanma sebebi olur mu?

“Kıskançlık boşanma sebebi olur mu? Kıskançlık taşınacak bir şeref midir? Yoksa bir illet kusur mudur? Karı kocanın birbirlerinin kıskançlık duygularına karşı ne gibi görevleri vardır?” Karı ve koca birbirleri hakkındaki dedikodulara karşı nasıl davranmalıdırlar? Hemen cezâlandırmak doğru olur mu? Yoksa âile yuvasını bozmayacak şekilde başka bir çözüm yolu bulunabilir mi?”

Âile hayatı Cennetten bir köşedir. Allah için bir araya gelmiş ve bir hayat arkadaşlığı kurmuş eşler de aslında birer âhiret dostudurlar. Birbirlerini dîne, takvâyâ ve Allah korkusuna Allah için sevk ederler. Birbirlerini haramdan korumaya Allah için çalışırlar. Birbirlerini Allah’a itaate Allah için teşvik ederler.

İki türlü kıskançlık vardır: Biri haram, diğeri sünnettir. Sırayla görelim:

1- “Hased” karşılığı kullanılan kıskançlık. Müslüman kardeşinin iyiliğini çekememekten ve kötülüğünü istemekten ibâret olan bu kıskançlık, bir kötü huydur. Haramdır.

2- Eşimizi, kızımızı, kız kardeşimizi, annemizi ve sâir mahremlerimizi nâmahremlere karşı korumayı ifâde eden içimizdeki sevk-i İlâhî (iç güdü) de dilimize kıskançlık olarak girmiştir. Bu kıskançlık sünnettir. Peygamber Efendimiz (asm) bu kıskançlığı teşvik ve tavsiye etmiştir.

Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) buyurmuştur ki:”Allah, mahremlerini nâmahremlerden kıskanan kullarını sever.”¹

”Mahremi kıskanmak îmândan; deyyûsluk ise münâfıklıktandır.”²

Mahremi kıskanmak, mahremi haramdan koruyan ve onu helâl sınırları içinde barındıran güzel bir örtüdür. Kur’ân, “Onlar sizin örtünüz, sizler de onların örtülerisiniz”³ âyeti ile eşleri harama karşı birbirleri için örtü îlân eder. Bu örtünün önemli bir ayağı kıskançlıktır. Çünkü kıskançlık damarıyla beyini haramlardan çekip

alan kadın da, karısını açık saçıklıktan ve erkeklerle terbiye sınırlarını incitecek derecede muhatap olmaktan alıkoyan erkek de aslında yek diğerini Allah'ın rızâsına, takvâya, Allah korkusuna, Cehennemden korunmaya ve Cennete girmeye davet etmiş ve yol açmış olmaktadır.

Nitekim erkek için haram bakışlar ne kadar alçakça ve hâince ise, kadın için de açık saçıklık o kadar onur kırıcı ve harama davet edicidir. Netice itibariyle; erkeği haram bakışlardan ve haram meyillerden alı koyan kadının kıskançlığı da, kadını açık saçıklıktan ve erkeklerle ar damarını çatlatacak derecede muhatap olmaktan alı koyan erkeğin kıskançlığı da Allah'ın rızâsı yolunda atılmış en fitrî ve en saygı değer birer adımdır.

Daha açık konuşalım: Erkeğinin gözünün harama kaymasını kadın kıskanıyorsa; bu güzel bir huydur ve kadın—kendisi bilsin, bilmesin—bu tavrı Allah adına gösteriyor. Çünkü, “Mü'min erkeklere söyle: Gözlerini haramdan sakınsınlar”⁴ buyuran; “Allah gözlerin hâin bakışını, göğüslerin gizlediği her şeyi bilir”⁵ buyuran; “Şüphesiz, Rabbiniz size bakmaktadır”⁶ buyuran; “Kulak, göz ve kalp; hepsi yaptıklarından sorumludur”⁷ buyuran Cenâb-ı Allah'tan başkası değildir.

Kezâ kadınının açık saçık giyinmesini ve başkalarıyla câzibeli biçimde muhatap olmasını erkek kıskanıyorsa eğer; bu erkek için de güzel bir huydur; ve erkek—kendisi bilsin, bilmesin—bu tavrı Allah adına gösteriyor. Çünkü, “Mü'min kadınlara söyle: Gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler, iffetlerini korusunlar, süslerini kendiliğinden görünen kısmı müstesnâ açmasınlar. Başörtülerini yakalarının üzerine salsınlar. Süslerini kocalarından veya babalarından..... başkasına göstermesinler”⁸ buyuran; “Sizler herhangi bir kadın gibi değilsiniz. Eğer takvâ içinde olmak isterseniz, nâmahremlerinizle câzibeli ve çekici bir edâ ile konuşmayın. Ki, kalbi bozuk olanlar bir ümide kapılmasın. Konuşurken ciddiyet ve ağırbaşlılıkla söz söyleyin”⁹ buyuran Kur'ân'dan başkası değildir.

Demek, kadın kocasının kıskançlığına boyun eğip kendisine çeki düzen verdiğinde neticede Allah'ın emrine uymuş; koca da karısının kıskançlığına boyun eğip kendisini ıslah ettiğinde neticede Allah'ın emrini yerine getirmiş olmaktadır.

Üstad Bedüzzaman Hazretleri, kadın ve erkek arasındaki şiddetli bağlılığın yalnız dünyevî hayatın ihtiyacı için olmadığını; kadının kocasına yalnız dünya hayatında değil, ebedî hayatta da hayat arkadaşı olduğunu; böylesine değer verilen kadının da, ebedî hayat arkadaşı olan kocasının nazarının dışında başkasının nazarını kendi güzelliklerine çekmek sûretiyle, kocasını kendisinden darıltmaması ve onu kıskandırmaması gerektiğini kaydeder.¹⁰

Demek eşlerin birbirlerini yabancılardan ve nâmahremlerden kıskanmaları bir örtüdür; bu, yaşamalıdır.

Fakat kıskançlık boşanma sebebi olamaz! Kıskançlığı abartarak âile yuvasının yıkılmasına kadar götürmek zulümdür, haksızlıktır, sabırsızlıktır, anlayışsızlıktır. Kıskançlığı bir kâbûs hâline getirmemeye dikkat etmek lâzım. Kıskançlık, haramlara karşı örtü mahiyetini korumalı; bunun ötesinde akıldan uzaklaşarak ve duygusallığı başına geçirerek zorbalıklara, zulümlere, ayrılıklara, boşanmalara ve cinâyetlere kesinlikle ve kesinlikle sebep olmamalıdır. Yani kıskançlıkla duygusallık omuz omuza vererek; akıllı ve sağlıklı düşünceyi istifâyâ zorlamamalıdır.

Bilinmelidir ki, haddi aşmayan kıskançlık ne kadar iyi bir huysa; hak, adâlet, merhamet, müsamaha, iyi niyet, iyi zan, güven, aff ve bağışlama da en az, “tadında bırakılan kıskançlık” kadar iyi birer huydur.

Birbirine zıt gibi gözükse de, iyi huyları bir bütün saymalı, birbirine tercih etmemeli; hepsini bir ve eşit seviyede yaşamalıyız. Mahremimizi bizi kıskandıracak bir davranışı olduğunda uyarmalı; fakat onu kırmamaya, hakkında sû-i zan etmemeye ve gerekirse affedici olmaya özen göstermeliyiz.

Normal seyrinde iyi huylarımızdan olan kıskançlığı; iftirâyâ, sû-i zanna, kötü muâmeleye, dargınlığa, kırgınlığa, kavgaya, geçimsizliğe, mutsuzluğa, ayrılığa ve cinâyete vardırıacak derecede abartılı kullanmak, zulümdür, haksızlıktır, insafsızlıktır, fevrîliktir.

Kıskançlık boşanma sebebi olur mu? Karı ve koca birbirleri hakkındaki söylenti ve dedikodulara karşı nasıl davranmalıdırlar? Hemen cezâyâ sarılmak, olmadık tartışmalara girmek ve boşanmaya kalkmak doğru bir hareket midir? Âile yuvasının nezâhetini, nezâketini, inceliğini, saygınlığını, sadâkatini ve sıcaklığını koruyacak başka bir çözüm yolu bulunamaz mı?

Dilerseniz gelin, bu soruların cevabını Asr-ı Saadette arayalım. Hazret-i Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm, pâk zevcesi Hazret-i Âişe radiyallahü anhâ hakkındaki yersiz ve iğrenç iftirâ ve dedikodulara karşı nasıl davranmış? Nezâketini nasıl korumuş? Muhterem eşi Hazret-i Âişe’yi (ra) itham etmekten nasıl Allah’a sığınmış? Ve Allah (cc), Hazret-i Âişe validemizin (ra) günahsızlığını nasıl doğrulamış? Birlikte görelim. Âile saadetimizi bu semâvî hâdisede birlikte arayalım.

Olay, hicretin altıncı senesinde Benu Müstalik gazvesi dönüşünde geçer.

Hazret-i Âişe validemizin (ra) kendi dilinden:

“Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm bir sefere çıkacağı zaman kadınları arasında kur’a çeker, kur’a kime çıkarsa onu beraberinde sefere götürürdü. Bir sefer sırasında da benim okum çıktı ve yolculuğuna ben refakat ettim. Bu yolculuk, örtünme emri geldikten sonra idi. Ben yol sırasında deve sırtında giden bir kapalı mahmil içinde taşınyordum. Konak yerlerinde de onun içinde iken iniyordum. Resûlullah aleyhissalâtu vesselâmın o gazvesi sona erinceye kadar hep böyle yol aldık.

Nihayet geri döndük ve Medine’ye yakın bir yerde konakladık. Geceleyin bir müddet kaldıktan sonra dönüş emri verildi. Dönüş emri çıktığı sırada ben kalkıp tuvalet ihtiyacım için tek başıma ordudan ayrılıp gittim. İhtiyacımı gördükten sonra bineğime geri geldim. O sırada göğsümü yokladım. Yemen’in göz boncuğundan yapılmış kolyem kopmuştu. Aramak üzere geri döndüm. Onu aramak beni epeyce oyaladı. Bu sırada benim bineğimle meşgul olan askerler gelip mahmilimi deveme yüklemişler. Zannetmişler ki ben mahmilimin içindeyim. O zamanlar kadınlar çok hafifti. Az yedikleri için şişman değillerdi. Askerler mahmili kaldırırken hafifliğine şaşırmayıp yüklemişler. Ben zaten küçük yaşta bir kadındım: Hülâsa devemi sürüp gitmişler.

Ordu gittikten sonra kolyemi buldum. Fakat ordugâha geri döndüğüm zaman kimseyi bulamadım. Herkes gitmişti. Önce bulunduğum yere geldim. Beni bir müddet sonra kaybetmiş olduklarını fark ederek aramaya geleceklerini düşündüm. Bu halde iken uyku bastırmış ve uyuyup kalmıştım.

Safvan İbnu Muattal es-Sülemî geri gözcülüğü vazifesiyle ordugâhın gerilerinde geceyi geçirmişti. Sabah olunca benim bulunduğum yerden geçerken uyuyan bir insan karaltısı görerek yanıma gelmiş. Görür görmez beni tanımış.

Ben onun “İnnâ lillah ve innâ ileyhi râci’ûn = Biz Allah’ın kullarıyız ve Allah’a dönüp varacağız” sözüyle uyandım. Derhal başörtümle yüzümü örttüm. Allah’a yemin olsun bana tek kelime konuşmadı, Allah’a dönüşü ifâde etmek için okuduğu bu âyetten başka bir tek sözünü de işitmedim. İndi ve saygıyla devesini ıhtırdı. Binmem için devenin ön ayaklarına ayağıyla bastı. Ben de bindim. Devemi saygıyla önden çekti, böylece yol aldık. Ordu bir yerde konakladığı sırada onlara yetiştik.

Gecikme hadisesini iftira vesilesi yaparak benim yüzümden helâk olanlar oldu. Bu işte en büyük vebal de Abdullah İbnu Ubey İbni Selûl’e düşmüştü.

Medine’ye geldiğimiz zaman bir ay kadar hasta yattım. Meğer bu esnada iftira edenlerin dedikoduları herkesi meşgul ediyormuş. Benim ise hiçbir şeyden haberim

olmadı. Ancak bir husus bende kuşku uyandırmıştı. Resûlullah aleyhissalâtu vesselâmda, başka zaman hastalanınca gördüğüm iltifat ve alâkayı göremiyordum. Yanıma girip selam veriyor, sonra da: “Şu sizinki nasıl?” deyip çıkıyordu. Bu davranışından biraz işkilleniyordum, ama yine de ortalığı saran fitneden hiç mi hiç habersizdim.

Bir gece, ben ve Mistah’ın annesi o zaman için helâ olarak kullandığımız menâsı denen çukurların bulunduğu semte doğru gitmiştik. Biz buraya, geceden geceye çıkardık. Hicab âyetinden sonra evlerde helâlar inşa edilince çıkmaz olduk. Bundan önce biz de, eski Araplarının tuvalet usulüne uyuyorduk. Ben ve Mistah’ın annesi böylece yürüdük.

Mistah’ın annesi, ayağı örtüsüne takılarak düştü. Kadın böyle can yakıcı durumlarda söylenmesi âdet olan “düşmanın helâk olsun” demedi de: “Mistah helâk olsun!” diye oğluna beddua etti. Ben kadına:

“- Amma da yaptın! Bedir gazvesine katılan bir kimseye beddua ediyorsun ha!” dedim. Bana:

“- Anacığım! onun ne söylediğini işitmedin mi?” dedi.

“- Ne söylemiş ki?” dedim.

Bunun üzerine iftiracıların söylediklerini bir bir anlattı. Dünya başıma yıkılmıştı! Hastalığıma yeni hastalık katıldı. Eve dönünce, Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm yanıma girdi ve ismimi söylemeden:

“-Adamınız nasıl.” dedi. Ben de:

“- Ebeveynimin yanına gitmeye izin ver” dedim.

Ben, haberin aslını annemle babamdan işitmek istiyordum. Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm izin verdi, ben de ebeveynimin yanına geldim. Anneme:

“- Ey anneciğim, halk arasında söylenen bu sözler nedir?” dedim.

“- Ey kızım! Sen bu meseleyi büyütme. Allah’a yemin olsun güzel ve kocasının yanında sevgili olan, birçok kumaları (ortakları) bulunan bir kadın hakkında her zaman çok dedikodu ederler” dedi. Ben:

“- Sübhanallah, demek halk böyle söylüyor ha!” dedim.

O gece sabaha kadar hiç durmadan ağladım. Ne gözümün yaşı dindi, ne de gözüme

uyku girdi.

Âilede akl-ı selimle hareket etmek sünnettir

Buraya kadar okuduğunuz kısımda, Asr-ı Saadete bir seyahatimiz vardı. Hazret-i Âişe validemizin (ra) iftiraya uğraması ve Peygamber Efendimizin (asm) örnek tutumu ile ilgili günümüze ışık tutacak bir haberi konu edinmiştik. Âilevî problemlerimizin çözümünde mutlaka uymamız gereken bir sünnetin işleyişini konu alan haberi kaldığımız yerden izlemeye devam edelim:

Hazret-i Âişe validemiz (ra) anlatıyor:

“â€!Sabah oldu, ben hâlâ ağlıyordum. Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm o gün Hazret-i Ali’yi ve Üsâme İbnu Zeyd radiyallahu anhümâyı çağırmiş. Benimle ilgili vahyin gecikmesi üzerine, benden ayrılma hususunda onlarla istişâre etmiş.

Üsâme radiyallahu anh, benim suçsuzluğum hususunda onlara karşı içinde beslediği sevgiye dayanarak, bildiği hususu şöyle dile getirmiş:

“-Ey Allah’ın Resûlü! Onlar zevcelerinizdir. Allah’a yemin olsun, onlar hakkında hayırdan başka bir şey bilmiyoruz.”

Hazret-i Ali de (ra) şöyle demiş:

“-Ey Allah’ın Resûlü, Allah sana darlık vermez. Ondan başka kadın çoktur. Sen câriyene sor, onun hâlini o daha iyi bilir, sana gerçeği haber verir.”

Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm bu tavsiye üzerine cariyemiz Berîre’yi çağırmiş ve:

“-Ey Berîre, söyle! Âişe’de sana şüphe verici bir husus gördün mü?” diye sormuş. Berîre:

“- Hayır! Seni hak üzerine peygamber olarak gönderen Zât-ı Zülcelâl’e yemin olsun, ben onda fena bir şey görmedim. Ayıplanabilecek tek gördüğüm şey şudur: “Yaşı genç olduğu için, ailesi için yoğurduğu hamurun üzerine uyur, bu sırada gelen keçi, hamurdan yedi.”

Bu soruşturma sonunda Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm kalkıp mescidde bir hutbe okur. Bu iftirayı ilk defa çıkaran Abdullah İbni Ubey İbni Selûl hakkında söz etmekten özür dileyerek, minberde şunları söyler:

“-Âilem hakkında bana sıkıntı veren adamı cezalandırmada, intikamımı almada bana kim yardım edecek? Allah’a yemin olsun, âilem hakkında hayırdan başka bir şey

bilmiyorum. Adı iftiraya karıştırılan bir adamdan söz ettiler. Onun hakkında da hayırdan başka bir şey bilmiyorum. O ailemin yanına ben olmayınca hiç girmemiştir.”

Ben o gün de ağladım. Ne gözümün yaşı dindi, ne de gözüme uyku girdi. Takip eden gece de hep ağladım: Ne gözümün yaşı dindi ne de bir parça olsun uykum geldi. Sabahleyin annem ve babam yanıma geldiler. Böylece ben, iki gece bir gündüz aralıksız ağlamıştım. Öyle ki artık ağlamaktan ciğerlerim parçalanacak diye düşünüyordum.

Onlar yanımda oturuyorlar, ben de ağlamaya devam ediyordum. Derken Ensar’dan bir kadın izin istedi. Ona, gir dedim. Yanıma oturup o da benimle ağlamaya başladı.

Biz bu halde iken Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm girdi. Sonra oturdu. Hakkımda söylenen şeyler söyleneliden beri yanımda hiç oturmamıştı. Bu arada bir ay geçmiş ve meselemle ilgili herhangi bir vahiy gelmemişti. Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm otururken şehâdet kelimesini de getirmişti. Sonra bana şunları söyledi:

“-Ey Aişe, senin hakkında bana şöyle şöyle sözler ulaştı. Eğer bu dedikodulardan temiz isen Allah seni vahiyle temize çıkaracaktır. Şayet bir günah işledi isen Allah Teâlâ’ya tevbe et. Zira kul bir günah işler, sonra da günahını itirafla tevbe ederse, Allah Teâlâ tevbesini kabul ve affeder.”

Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm sözlerini tamamlayınca ıztırabımın şiddetinden gözlerimin yaşı kurudu, artık tek bir damla bile yaş hissetmiyordum. Babama:

“-Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm’ın sözlerine sen cevap ver!” dedim.

Babam:

“-Vallahi Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm’a ne diyeceğimi bilemiyorum!” dedi. Anneme yönelerek:

“-Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm’ın söylediklerine sen bâri cevap ver!” dedim. Annem de:

“-Vallahi Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm’a ne söyleyeceğimi ben de bilemiyorum!” dedi.

Ben yaşı henüz küçük bir kadındım. Kur’ân’dan da fazla okumuyordum. Dedim ki:

“-Vallahi ben biliyorum ki halkın söyleştiği şeyleri işittiniz. Onlar içinize yer etti ve hep inandınız. Size: “Günahsızım” dedim, inanmıyorsunuz. Yapmadığım bir şeyi size

itiraf etsem,—Allah biliyor ki ben ondan temizim—beni tasdik edeceksiniz. Allah’a kasem olsun, sizinle benim durumumu anlatacak en iyi örnek Hz. Yusuf’un babası ve onun şu sözüdür: “Bana güzelce sabır gerekir. Anlattıklarınıza ancak Allah’tan yardım istenir” (Yusuf, 18).

Sonra yüzümü çevirip yatağıma sokuldum. Yemin ederim ki, ben o zaman suçsuz olduğumu biliyordum ve Allah’ın benim suçsuzluğumu doğrulayacağına inanıyordum. Ancak, kesinlikle, Allah’ın benim hakkımda bir vahiy indireceğini, bunun kıyâmete kadar okunacağını hiç aklımdan geçirmemiştım. Ben, kendimi, Allah’ın herhangi bir şekilde kelâmına girerek, okunacak bir vahiy konusu edilmeye değer bulmuyordum. Ancak, Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm’ın göreceği bir rüya yoluyla Allah’ın benim suçsuzluğumu bildireceğini ümit ediyordum.

Allah’a kasem olsun, Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm daha oturmuş olduğu yerden kalkmamış ve ev halkından kimse dışarı çıkmamıştı ki Allah, Resûlüne vahiy indirdi: Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm’a vahiy sırasında her zaman gelen yüce hal geldi, kendinden geçti. Bir süre sonra, o hal kayboldu.

Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm tebessüm içindeydiler. Konuştuğu ilk kelime bana şunu söylemek oldu:

“-Ey Aişe! Allah’a hamdet. Zira, Allah senin suçsuz olduğunu bildirdi.”¹¹

Dipnotlar:

- (1) Câmiü’s-Sağîr, 2/1078;
- (2) Câmiü’s-Sağîr, 3/2804;
- (3) Bakara Sûresi, 2/187;
- (4) Nûr Sûresi, 24/30;
- (5) Mü’min Sûresi, 40/19;
- (6) Fecir Sûresi, 89/14;
- (7) İsrâ Sûresi, 17/36;
- (8) Nûr Sûresi, 24/31;
- (9) Ahzab Sûresi, 33/32;
- (10) Lem’alar, s. 198, 199.;
- (11) Konu ile ilgili inen âyetler: Nûr Sûresi: 20-22 vd.